

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2019. július 4.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

AZ ÚR URALKODIK TI FELETTETEK

Énekek: 266; 398

Alapige: Bírák könyve 8,22-23

És mondának az Izráel férfiai Gedeonnak: Uralkodjál felettünk te és a te fiad és a te fiadnak fia, mert megszabadítottál bennünket a Midiániták kezéből. És mondta nékik Gedeon: Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok. Az Úr uralkodik ti felettetek!

Imádkozzunk!

Imádunk, mennyei Édesatyánk, mert fenségesen uralkodol Jézus Krisztus által mennyei dicsőségben, mégis itt a földön valósággal Szentlelked és igéd által. Ez akkor is igaz, hogyha sokan nem engednek szavadnak, sőt kifejezetten ellene vannak, ellene tesznek. Köszönjük, hogyha az úri imádság igehirdetés üzenetein keresztül is megtanulhattuk, hogy te akkor is uralkodol mindenek felett, amikor mindenek éppen ez ellen tesznek.

Te teremtesz vezetőket, te állítasz be világi vezetőket és egyházi vezetőket. Köszönjük, hogy a te isteni hatalmad látszik minden gonosz ellenére a világban. És köszönjük azt a nagy csodát, hogy épp a bűneset utáni világ sokféle nyavalyája, kísértése, próbái között is te uralkodol néped fölött és mi is ehhez a néphez tartozhatunk.

Hálát adunk neked, hogy a mi személyes életünkben is tapasztalhatjuk ennek örömét, ahogy énekeltük is az énekben. Köszönjük, hogy mi önként, szívből és hálából élhetünk a te uralmad alatt, de bocsásd meg, amikor nem ezt tettük. Látod, hogy még úrvacsoravétel után is olyan könnyen el tudunk esni, ha nem engedjük, hogy a te uralkodásod, hatalmad az életünkön keresztül megvalósuljon. De köszönjük, hogy van ma is szabadítás, helyreállítás. És azt is, hogy te megtartani akarsz bennünket.

Kérünk, hogy a gyülekezet közösségében ma este is hadd tudjunk megpihenni a te jelenlétedben fizikailag és lelkileg egyaránt. Ma este is azt mondd nekünk, ami a legszemélyesebb számunkra és ami most fontos. Köszönjük, hogy te ezt is tudod.

Az Úr Jézusért hallgasd meg imádságunkat.

Ámen.

Igehirdetés

Az utóbbi napokban a médiában a legtöbbször az európai uniós választások nagy kérdéséről hallottunk, hogy kik fogják betölteni azokat a kulcspozíciókat az Unió vezetésében, akik aztán képviselhetik a közös érdekeket. Hallottuk, hogy az egyes országokat irányító államfők vagy miniszterelnökök is milyen nehezen tudtak meg-egyezni, kompromisszumokat kellett kötniük. Igen nagy bajban voltak – úgy tűnt számunkra a médiából –, hogy ki is legyen majd akkor a vezető.

Milyen nagy ajándék, hogy Isten népe életében erről nem is lehet szó, hiszen hallottuk a legutóbbi úrnapi istentiszteleten: az Úr népe fölött az Úr uralkodik. Isten népének a vezetői, presbiterek, lelkipásztorok is ajándékok Istentől, mégha a gyülekezet választja is őket, de nem kell túl sokat, kompromisszumok árán is akár, gondolkodni ezen, mert ajándékok és olyan könnyű minden. Ugyanakkor mégis igaz, hogy hallunk gyülekezetekben is, akár református gyülekezetekben problémákat a vezetéssel kapcsolatban. Ki az, aki uralkodik esetleg egy gyülekezetben és nem úgy, ahogy az Úr indítaná az ige szerint. Vannak bajok is Isten népe között. Kiderül tehát, hogy nem is olyan ideális az egyháznak a vezetői kérdése: ki az, aki uralkodjon Isten népe életében is.

A Bírák könyve és tulajdonképpen a Gedeon és a fia, Abimélek történetei, amelyek – itt a 8. részben a Gedeon életével zárulnak, a 9.-ben már Abimélek történetei vannak –, az egész bibliai kijelentés leírása szempontjából középen vannak, az üzenet szempontjából is, és itt a 22-23. versekben meg is fogalmazza, központi gondolata: „Az Úr uralkodik ti felettetek!”

Emlékeztetőül: a könyv keretét az 1. rész 1. verse, illetve az utolsó, a 21. rész 25. verse adja. Ez a látható és a láthatatlan valóság szempontjából bemutatja ennek a kornak a jellemzőit. A látható valóság az utolsó versben a Károli fordítás így szól: „Ebben az időben nem volt király Izráelben; azért mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az ő szemei előtt” – kisbetűs ő-vel. Ha nagybetűs lenne, akkor minden pozitív lehetne: mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az Ő – azaz Isten – szemei előtt, pedig nem volt király Izraelben ebben az időben még. Az 1. rész 1. verse viszont egy „és lőn” kifejezéssel indít, amely pedig a történeti könyvekben mindig jelzi, hogy üdvtetteket végrehajtó isteni cselekvések, isteni akarat, szándék, célok és ezek leírása, kijelentése a folytatásban. Kisbetűs ’ő’ szemei előtt az utolsó versben, az „és lőn” kifejezés miatt pedig hogyan zajlik az Isten népe életében a történelem, de az Isten népét körülvevő kisebb szomszédos népek vagy nagyobb birodalmak életében is a nagybetűs ’Ő’ szemei előtt, Isten szemei előtt.

És ebben a bibliai könyvben, ha szomorú a látható valóság igazsága, hogy Isten népe nem az Úr szerint éli az életét és ezért is vannak azok a sablonosan visszatérő események, hogy a nép bálványimádó lesz, vétkezik, az Úr küldi az idegen népet, hogy sanyargassa ítéletével, kiáltanak, aztán szabadítót, bírót rendel, akin keresztül megszabadítja őket és néhány évig nyugalom és béke van az országban. Aztán megint kezdődik előről Isten népe hűtlensége. De az „és lőn” kifejezés és az egész könyv mégis ezt hirdeti, hogy Isten hűsége, szabadításának a ténye, valósága a hűtlen népe számára is mégiscsak végbemegy.

Az egész könyv azt hirdeti, hogy kell, hogy legyen mindig is Izrael népének, Isten népének ura, királya és egyszer majd el fog jönni az a király, aki földi király lesz, földön élő király és aki az ő uralkodását fogja végrehajtani. S a bírák korában is Isten ezt készíti.

Gedeon nem volt hajlandó elfogadni ezt a királyságot, ezt a királyi címet. Többször is hallottuk az 'uralkodni' kifejezést. „Uralkodjál felettünk te és a te fiad és a te fiadnak fia, mert megszabadítottál bennünket a Midiániták kezéből.” „Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok. Az Úr uralkodik ti felettetek!” Gedeon meghirdeti, kijelenti, hitvallást tesz. Ő azért nem fogadja el, mert van már királya Izraelnek és ez az Úr. Theokrácia – szoktuk mondani. Viszont az is igaz, hogy Gedeon is tudhatta minden bizonnyal, hogy de Isten ígért királyt, ő fog földi királyt adni, akin keresztül az ő isteni, királyi tiszte megvalósul. A messiáskirály.

Mivel nem olyan régen olvastuk a Mózes 5. könyvét, már a mózesi törvényben, a 17. részben ott szerepel a királytörvény, hogy amikor majd királyt választ az Úr. Most fontos ez, én így mondtam: amikor majd királyt választ az Úr. De ott az 5. részben a királytörvényben az ő népe is cselekszik, az ő népe is választani akar királyt, de a törvény szerint, a Tóra szerinti királyválasztás az Úr munkájából indul.

Mózes az Úr Jézus születése előtti 15. század közepén vezette ki Isten erejével a népet Egyiptomból. A szabadulás dátumát a konzervatív teológia bibliatudósai 1446-ra vagy 1445-re teszik. Előtte viszont már Ábrahámnak is Isten kijelentette, hogy tőle nem csupán utódok, hanem királyi utódok, több király is származik – a Mózes 1. könyve 17. részében. Mózes 1. könyve 17. rész, Mózes 5. könyve 17. rész – könnyű megjegyezni. És az sem volt véletlen, hogy amikor a Sínai hegynél találkozik az Úr a népevel és közösséggé formálja, akkor ezt a kifejezést olvassuk a Károliban is: „papok birodalma” vagytok. Papság, szent szolgálatot végző szolgálója az Úrnak és szent nép, de ez birodalom, ez királyság.

Ahogy pedig az üdvtörténet halad végig, – most csak néhány utalással – látszik, hogy Isten hogyan készíti azt, amit Ábrahámnak megígért. Persze elindulhattunk volna a teremtéstől is, hiszen akkor az Úr uralkodik. Milyen boldog házasságban élt Ádám és Éva, amikor a teremtési rendben uralkodott az Úr rajtuk keresztül is, rajtuk is és rajtuk keresztül. Uralkodhattak a megteremtett világ minden jó és minden szép dolgai felett. Csak a bűneset sok mindent megrontott, de a messiási ígélet elhangzott a bűneset után rögtön és kiderül nemsokára Ábrahámnak adott ígéletből – ahogy hallottuk –, hogy király is lesz ez a Messiás.

A Bírak könyvének a vége jelzi, hogy ebben a korban nincs király, nagy szükség van királyra. És látszik a Sámuel 1. könyve 8-10. részeiben, illetve a 16. résztől kezdődő kijelentésben, hogy Izrael népe is nagyon vágyakozik a királyra, de amikor ők választanak nem az Úrra figyelve, akkor nem lehet igazi király, és az Úr választott királya, az ígéretek szerinti király – a 16. részben – Dávid lesz. Akit még Sámuel sem venne észre, nincs is ott a kiválasztás során, hanem az édesapjának úgy kell hazahívni. Viszont a Sámuel 2. könyve 7. részében megtudjuk, amikor Dávid templomot akar építeni, hogy nem te építesz templomot, hanem a te fiad. Dinasztikus királyság – mint a pogányoknál is egyébként –, de ennek a dinasztának a választója az Úr, a kiválasztó Isten. A te fiad, ő lesz majd Salamon, és örökkévaló királysága lesz a te királyságodnak, a te utódaidnak. Dávid tudta, hogy ez azt jelenti, hogy: én tőlem származik a messiáskirály.

A 110. Zsoltár – ezt is olvashattuk nem régen –, mert Márk evangéliumában az Úr Jézus kereszthalála előtti utolsó beszédeit, ahogy olvastuk, a 110. Zsoltárra utalt az ellenfeleivel való beszélgetésében, ahol arról van szó, hogy Isten maga hívja dicsőséges uralkodásra a messiáskirályt.

Ézsaiás könyve 9. részében pedig az a híres Isten gyermekéről szóló ígéret: „Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán leszen” – ez a 6. vers a Károli Bibliában, a 7.-ben pedig, hogy nem lesz vége uralkodásának.

Ez a messiási gyermek pedig, aki viszont uralkodó – Lukács evangéliuma 2. részéből tudjuk –, megszületett Betlehemben. És éppen az volt a jele annak, hogy messiási uralkodó született – megtartó a károli fordítás szempontjából –, hogy egy jászolban találják a kisgyermeket bepólyálva. Tényleg gyermek és tényleg hatalmas uralkodó, csak jászolban született, mert így messiáskirály. Pilátussal való beszélgetésében Jézus maga is elismeri, hogy amit Pilátus mond, az úgy van, ő valóban király, csak nem e világból való, az ő uralkodása lelki.

Ezért az újszövetségi kijelentésben az látszik, hogy hiába vágyakoztak a tanítványai Jézusnak a mennybemenetelénél arra, hogy akkor most fog eljönni a dicsőséges földi királyság, Uram, most hozod el. mit is mondott nekik Jézus a válaszában a mennybemenetele előtt közvetlenül? „Vesztetek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim.” Lelki királyság. Szolgálói lesztek. Nem uralkodni fogtok dicsőséges földi királyságomban, annak nem most van itt az ideje. Most a Szentlelket várjátok és szolgálni fogtok. Hol? Abban a világban, ahol nem látszik az Isten uralma látható módon, mert a világ ellene van, de rajtatok keresztül ez a lelki uralom ebben a világban elhat, meglátszik.

Az újszövetségi levelekben pedig végig látjuk, hogy milyen az, amikor az Úr uralkodik az ő népe vagy az egyes hívő emberek életében vagy akár a világi hatalmasságok fölött is őket használva.

Az egyik legszebb kijelentés sok más mellett a Jelenések könyvében a 19. rész 16. versében, amikor arról olvasunk, hogy eljön Jézus ítélni és ez az egyik méltóságneve, hogy Királyok Királya. Dicsőséges Úr, aki ítéli az ellenséget örök kárhozattal, viszont az övéiért úgy jön mint vőlegény a menyasszonyáért. Királyok Királya.

Ha Gedeon elfogadja, hogy őt királlyá válasszák, királlyá tegyék, akkor Isten örök tervével, kijelentett akaratával szemben tenne. De Gedeonnak eddigre már a hite, az engedelmissége, a bizalma, a bátorsága töretlen volt. Emlékszünk, hogy Isten hogyan erősítette őt többször is. Gedeon itt nagyon bátorító példa is számunkra mindenképpen.

Azt szeretném megjegyezni, hogy több idegennyelvű kommentáríró is úgy értelmezi a folytatásban leírt történeti részek, mozzanatok miatt ezt az ő válaszát, mintha éppen az ellenkezőjét gondolná, mint amit mond. Azaz Gedeon igazából király lett, elfogadta, csak itt egy kicsit sunyi módon válaszolt. Hadd húzzam újra alá, hogy ezt néhány kommentáríró gondolja. Esetleg magyarul is olvashatunk ilyet bármikor, ha le lesz fordítva egy ilyen Bírák könyve magyarázat.

A konzervatív bibliatudósok viszont mindig arra szoktak utalni, hogy nézzük meg azért a Bibliában a szöveggörnyezetet valóban, de nézzük meg azt, hogy mi mire vonatkozóan hangzik. Az pedig egyértelműen látszik a 28. versből, hogy Gedeonnak az életét, illetve a Gedeon idejében tapasztalt jellemzőket Isten így fogalmazza: „Így aláztattak meg a Midiániták az Izráel fiai előtt, és nem is emelték fel azután már fejüket, és megnyugovék a föld negyven esztendeig Gedeon idejében.”

Azaz amikor Gedeon bíra volt – nem király! –, bíra volt, ugyanaz a jellemző, mint a többi bíra életében. Olvasunk Gedeon hibáiról, akár bűnéről is a folytatásban, de ebből nem kell arra következtetni, hogy ő pontosan az ellenkezőjét tette annak, mint amit mondott.

Mindenképpen meg akartam ezt említeni, mert – hadd mondjam újra – olvashatunk esetleg magyarul is magyarázatokot talán, ahol Gedeonnak a szavait pont az ellenkezője módon értelmezik, de nézzük mindig az igének a világos, egyértelmű és az ígét ígével magyarázó hangsúlyait. Ne azt, hogy bizonyos jellemzők talán erre utal-nának, mert így szoktak érvelni.

Ami tehát jellemző, Gedeon kimondja: – Itt theokrácia van, Izrael fiai. Én nem leszek király, a fiam se lesz az. Mi történt? Amikor Isten népe a pusztai vándorlás során haladt és az Urat követte, akkor theokrácia volt. Bár akkor is sokszor lázadtak – emlékszünk ilyen történetekre, szomorú történetek –, de az is tény, hogy az Isten népe a helyén volt és a pusztában az Urat követte Mózes vezetésével. Majd aztán jött Józsué vezetése, amikor már bevonultak Kánaán földjére és ott harcoltak is.

De a letelepedés idején sok minden más is történt. Maradjunk először a pozitív fejleményeknél. Isten maga megmondta nekik, hogy kell még harcolnotok Józsué halála után is. De ahogy hallottuk is a legutóbbi úrnapi istentiszteleten, hogy a Bír-ák könyve legelején megkérdezik, hogy ki menjen harcolni. És a 2. versben ott van, hogy Júda menjen harcolni. Ez pedig nem véletlen. Júda, a messiási törzs, ő vezesse a harcot, amit ott végezni kell Józsué halála után egy bizonyos törzs vagy törzsek el-len. Itt még tehát arról van szó, hogy az Úr theokratikus uralma alatt az ő népe.

A Mózes 5. könyve 33. fejezetében hallottuk is nem olyan régen ezt és olvastuk is ezt a kijelentést: „És király lőn Jesurunban, mikor összegyűltek a népnek fejei, és együtt voltak Izrael törzsei.” Tehát még Mózesen keresztül is Isten megerősítette Józsuénak is meg a bírák kora nemzedékeinek, hogy Jesurunban, azaz Izraelben ki-rály lesz. De ő a király. Nem olyan régen erről szólt az igehirdetés üzenete. Itt a „ki-rály lőn” Isten uralmát jelenti. De az isteni messiási ígéretek miatt tudhatták, hogy lesz majd – ahogy említettük – földi királya is az Úrnak. De ezt az Úr választja, és hogy mikor jön el, azt is az Úr dönti el.

Ez annyira igaz volt, hogy amikor már Dávidot is kiválasztotta Isten, Dávidnak éveken keresztül várni kellett, hogy trónra üljön. Nem is keveset. Pedig már az Úr kiválasztotta, már döntött, csak a földi körülmények, sajnos éppen az ő népe életé-ben, még nem engedték a dávidi uralkodást, mert Saul, a választott király ezt nem hagyta, gonosz módon ellene volt Dávidnak és az Úrnak.

Izrael fiainál meg mit látunk a bírák korában? (Dávid később uralkodott, csak a példa miatt mondtam így előre.) Miért lettek bálványimádók Izrael fiai? Mert rossz- szul ment a soruk? Pontosan fordítva! Jólétben voltak, már nem kellett vándorolni, már nemcsak mannat ettek, amit – emlékszünk – néha megutáltak. Sikeresek vol- tak, gyarapodtak, a jólétben elhagyták az Urat.

Gedeon történetében a Baál istenségről olvastunk. Baál istenség valóban a si- kernek, a jólétnek az istene. Gazdag termés, termékeny juhnyájak, kecskenyájak, min- denfajta állatok, tenyészállatok, pogány szokások, pogány munkamorál, pogány csa- ládi élet, többnejűség volt Izraelben is. Az Urat is szolgálták ők, csak például Baált is, a bálványt is.

Az Úr pedig ezt nem tűrte. Ezért volt mindig, hogy az őt meggyalázó, őhöz hűt- lenné levő népet megítélte. Helyre kellett állniuk. Gedeonnak is fontos volt, hogy mielőtt még az Úr vitte volna őt, hogy szabadítójaként, eszközöként használja, előt- te le kellett döntenie a Baál szobrot ott az apja házában. Annyira szomorú a történet- ben, hogy az ő házuknál van annak a városkának az egyik legfontosabb bálványszob- ra és a körülötte levő istentiszteleti hely. Tehát mintha itt lennénk Pasaréten, csak

AZ ÚR URALKODIK TI FELETTETEK

itt egy bálványszobor lenne, akármilyen is. Gondoljuk el: a szószék helyén egy bálványszobor.

Jelzem, szomorú igazságot mondok: volt olyan református templom, ahol olyan szertartást végeztek, ami egy pogány istenségnek való szertartás. Mert nem figyeltek annak a templomnak a lelki vezetői és hagyták, nem nézték meg, hogy milyen szertartásra adják ki teremként a templomot. Előtte pedig lelkipásztorokat kibocsátó ünnepség volt ugyanabban a templomban. Itt hiba történt, mert nem ellenőrizték le, hogy mit csinálnak egy templomban. Nem néztek utána. Hadd mondjam újra, ez hiba volt.

Izrael népe életében a bírák korában nem hibáztak, hanem tudatosan az Úr ellen, mert mindenki azt tette, ami kedves volt a saját szemében, nem az Úr szemei előtt.

Viszont az Úr Gedeon idejében is szabadított. És micsoda szabadítást vitt végbe! Az egyik leghíresebb történet. Szinte biztosra veszem, hogy a különböző nemzeteknek a katonai képzésében valószínűleg ezt a történetet is felhasználják, hogy hogyan lehet 300 emberrel 135 ezer ellen menni. 300 gyalogos 135 ezres tankos hadsereg ellen. S hogy lehet győzni. Óriási szabadítása Istennek.

De mit olvasunk? Miután ez a szabadító esemény végbe ment, a kezdeti résznél a 300 tette, ami tett bízva az Úrban és engedelmeskedve Gedeonnak, nekik semmit nem kellett csinálni, egymást ölték az ellenséges katonák, de aztán akiknek sikerült menekülniük, az sem volt kis hadsereg. Hallottuk, hogy a végén 15 ezres hadsereggel kellett szembeszállnia Gedeonnak, meg azoknak, akik aztán már mellé állhattak még többen. De egy biztos, hogy amikor Izrael férfiai, fiai azzal szembesültek, hogy hatalmas győzelmet arattunk a midiánitákon és ezt a győzelmet – ők így gondolták – Gedeon aratta: – Hát ilyen király kell nekünk! Legyél király!

Ez a kifejezés, hogy az „Izrael férfiai” ez a teljes népre vonatkozó kifejezés ebben a könyvben is. Gyakorlatban az írásmagyarázók megjegyzik: valóban bizonytalan, hogy most mindegyik törzsnek vezetője ott volt-e vagy csak azoknak a törzseknek, akik segítettek Gedeonnak akkor és ott, de az biztos, hogy a kijelentésben számunkra, ahogy kijelentette az Úr, ez a kifejezés az egész népet jelzi. Dávidnál is meg Saul esetében is így volt már. Izrael törzsei tehát teljes egységben, egy nagy közösség, egy nagy lelki család hatalmas szabadítást éltek meg, ezért legyen Gedeon a király. „Uralkodjál felettünk te!” Dinasztikus királyságot akartak, ahogy a pogány népeknél is: a te fiad meg az ő fia is.

Az a szomorú, hogy nem a királytörvény szerint Mózes 5. könyve 17. része alapján. Kihagyták azt, hogy: akit az Úr választ. Ez egy fontos kihagyás azért, ha belegondolunk. Lehet, hogy mindent a törvény szerint csinálunk, csak a leglényegesebbet hagyjuk ki, ahonnan az egész elindul. Mert azt nem mondhatták, hogy: – Mert téged választott az Úr, megértettük, az Úr vezetett bennünket, Gedeon. Nem, ők hoztak egy döntést. Hatalmas győzelmet aratott Gedeon: te legyél a király.

És itt a jellemző előtte. Hadd említsem meg, hogy a Sámuel 1. könyve 8. részében meg aztán majd a 10.-ben is arról olvashatunk, hogy Izrael fiai meggyűlöltek az Urat, nem akarták, hogy ő uralkodjon fölöttük. Az érvük az volt, hogy mivel Sámuel fiai nem olyan hűségesek mint az apjuk, nem jó bírák, Sámuel válassz nekünk királyt, úgy, mint a többi népnél is szokás. Isten pedig maga mondja el Sámuelnek a 8. részben: majd amikor már az ő isteni irgalmából választ nekik királyt, mert megkönyörül a népén – ez a király lesz majd Saul –, de mielőtt még a választás megtörténne, Isten kijelenti nekik, hogy ti milyen lelkülettel kértétek a királyt, én adok mégis nektek. Azért kértétek, mert noha én szabadítottalak meg benneteket, tőlem volt a szabadítás, megutáltatok engem.

De nem utálat és gyűlölet van ebben a történetben Gedeon történeténél. Egy másik lelki probléma, baj, bűn. Ezt mondták, ez az érvük: „mert megszabadítottál bennünket a Midiániták kezéből”. Nagyon fontos, hogy a 'szabadítani' állítmány a 6-8. részekben Gedeon történeteinek mindig egy állítmány. Az, amelyikből aztán a személynév, Jézus neve vagy Józsué neve származik. Ez az állítmány minősítetten is jelzi Isten szabadító munkájának a valóságát. Ha ez az ige szerepel, majdnem mindig Isten szabadításaként szerepel, az Úr az alany.

Azt mondják viszont, hogy: – Te szabadítottál meg, Gedeon, bennünket. Pedig a 7. rész 2. versében, amikor 300-ra kellett csökkenteni a még 10 ezres létszámú izraeli sereget, ezt mondta Isten érvként: „És monda az Úr Gedeonnak: Több ez a nép, mely veled van, hogyszem kezébe adhatnám Midiánt; Izráel még dicsekednék velem szemben, mondván: Az én kezem szerzett szabadulást nékem!” „Az én kezem szerzett szabadulást nékem!” És mit csinálnak? Gedeon keze szerzett szabadulást nekünk, tehát te legyél a király!

Amikor Gedeon a 300-zal Istennek engedelmeskedve a nagy szabadító művet végbe viszi, ő viszi végbe, mert Gedeon a vezetőjük, de végig a történetben látszik és Gedeon is így beszél: az Úr eszköze vagyok, tehát az Úr szabadít, én csak eszköz. Emlékszünk, Gedeon mit adott parancsba, amikor elmondta, hogy a fáklyák hogy égjenek és hogy törjék össze a korszókat, a 18. vers a 7. részben: „Ha én a kürtbe fúvok és mindazok, akik velem vannak, akkor ti is fújjátok meg a kürtöket az egész tábor körül, és ezt kiáltjátok: az Úrért és Gedeonért!” A 20. versben: „Fegyverre, az Úrért és Gedeonért!” Ez nem volt véletlen, hogy Gedeon ezt mondatta velük: az Úrért és Gedeonért, aki az eszköze.

A nép itt már csak Gedeonra emlékszik. Őt akarja királynak. Isten népe az emberi eszközt akarja királynak, ahogy a pogányoknál is szokás. Csak most a 'pogányoknál is szokás' már nemcsak fizikai értelemben, hanem lelki értelemben is, mert a pogány királyok olyanok tényleg, akik egyrészt magukat választják maguknak királyként, mert uralkodni akarnak vagy az emberek, a népek választanak valakit, akit ők gondolnak, hogy ő a legjobb nekünk, mert, de kihagyva Istent. Az Úr a király, de Isten népe az Úr hatalmas szabadítását átéli, megtapasztalja, végbe megy a szabadítás teljes mértékben, és a szabadításnak az egyik legfontosabb eszközét látja csupán, már nem az Urat. Tehát nem az Úr uralkodik, hanem te uralkodjál.

Újszövetségi nép számára akár személyesen, akár közösségként ez mindenképpen intó. Ennek a történetnek a 22. versében leírt kijelentés azt mutatja, erre nekünk is figyelni kell. Átéljük a nagy szabadítását az Úrnak, most mondjam így, megtértünk, megtértél, de vajon az Úr uralkodik? Isten gyülekezetében, Isten népe életében, Pasaréten is, ahol hívó emberek lehetünk együtt sokan, uralkodik az Úr?

Emlékszünk, hogy a Korinthusi 1. levél 3. részében mi az egyik legnagyobb probléma a híres korinthusi gyülekezet életében? Mit is kell Pálnak lelepleznie? Ilyen neveket hallunk ott, hogy: én Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfásé, én Krisztusé. Újszövetségi hívó nép, nem is egy úgymond kiskirály számukra, hanem még dicsekednek is, hogy melyikőjüknek a királya – most a történet üzenete miatt mondom így –, melyikőjüknek a királya a nagyobb, ki a fontosabb. Az Úr Lelke Pállal meg azt íratja le, hogy: ők csak emberek és ti, emberek embereket akartok imádni? Mert ez imádat, hogy még emlegetem is annak a nevét, aki a legfontosabb személy a számomra. Mindig rá gondolok, mindig őt mondom a többieknek, mindig az ő neve van a számon. Persze az Úr is, de hát azért... És ott vannak az emberi nevek Korinthusban.

AZ ÚR URALKODIK TI FELETTETEK

A hamis tanítók ezt nagyon ki tudták használni. És a Galatához írt levélben – galaták, az azt jelenti, hogy több gyülekezethez írt levél – ott is féltő szeretettel írja az Úr Lelke, hogy ti hamis tanítóknak, hamis vezetőknek a befolyása alá kerültetek. A személyük és a tetteik teljes mértékben titeket rabszolgákká tettek. A Galata levél 5. részében ezért mondja fájóan a bibliai kijelentésben, hogy ti a szabadságotokat veszélyeztetitek, amit az Úrtól kaptatok: „Annakokáért a szabadságban, melyre minket Krisztus megszabadított, álljatok meg, és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgásgnak igájával.” A rabszolgaság igájával.

Az iga – most hadd mondjam így – az iga, vegyük a kettős igát, amikor két igavonó állatot lehet egybetartani és az húzza a terhet. Azt mondja ezzel a képpel – ha ezzel a képpel magyarázom ezt a gondolatot –, hogy: ott van a te fejed, hívó ember és a másik oldalon valaki, aki az Úr ellensége, aki az Úr Jézus ellenfele, aki épp az ellenkezőjét hirdeti, más Jézust, más evangéliumot, más lelket és te vele mész egy igában? Ez szolgaság. Ez rabszolgaság. Ő lett a te urad. Ő irányít. Nem te irányítod őt, hanem ő téged.

Pedig csak annyiról van szó, hogy a megtérés után nem az Úr az uralkodó és nem az ő személye a nagy és hatalmas, hanem valaki másé, aki ember. Akármilyen tiszteltreméltó is mint Gedeon, hatalmas eszköze az Úrnak, de ember. Emberimádat.

Amikor pedig megtörténik az, hogy a gyülekezet, egy egész gyülekezet ezt teszi, az milyen szörnyű, hogy nemcsak egy-két hívó ember, hanem egy egész gyülekezet ilyenné lesz. Az újszövetségi népet is inti az Úr igéje.

Nem szolgálni akar, aki ilyen módon akarja a királyságot, nem Jézus uralmát, hanem a saját érdekét, uralmát a többi felett általában. Jaj, hogyha az egyházi vezető ilyenné lesz. Az egyházi felsőbbbséget – akár személyenként, akár ott is, ha a közösségre gondolunk, egyházi vezetők közössége – a hatalommal a tekintéllyel, a vagyonnal kőkeményen meg tudja kísértetni ma is a Sátán. Ne Jézus uralkodását képviseljék, ami szolgálat, hanem ő a király. És amikor Isten népe nem figyel az Úrra mint aki uralkodó, akkor ilyen módon egyszer csak elkezdi itt is imádni azt az egyházi vezető, akit nagyon sokra tart, nagyon nagyra tart. És hadd mondjam újra: az Úrnak az eszköze. Ő a helyén van, csak az Isten népe nem jól, nem a biblikus módon éli meg, hogy ki az Úr az életében.

Mit akartak Jézussal tenni, amikor megvendégelte az ötezer embert? János evangéliumában olvassuk. Ez nagyon beszédes, hogy János evangéliumában íratta le az Úr Lelke ezt. Abban az evangéliumban, ahol Jézus, az Isten Fia hatalmas, dicsőséges király, és ahogy hallottuk, hogy ő mondja is, hogy ő király valóban, csak lelki módon. Az ötezer megvendégelése után olvassuk, hogy Jézust királlyá akarják tenni.

És mit csinált Jézus? – Úgy örülök, hogy végre fölismertétek, hogy én ezért jöttem! Gyerünk, menjünk be Jeruzsálembe, sőt menjünk el Rómába! Jobb, ha nemcsak király vagyok, hanem császár, és akkor az egész földön én fogok uralkodni, ti meg az én népem tagjai lesztek és mindenki eszik. Cirkuszt és kenyeret! Milyen jó lett volna, hogyha Jézus így csinálja! Akkor nekünk is jobb lenne, mert akkor uralkodhatnánk Jézussal itt a földön, mindig meglenne a kenyere, semmi kísértés nem érne bennünket. Ebben a földi életben, igaz, hogy bűneset utáni állapotok között, de hát a lényeg, hogy Jézusé vagyunk és ő uralkodik földi módon.

De Jézus nem ilyen király! Még Jézus esetében is tehát nem az Úr a mi királyunk és a Biblia szerinti messiási ígéretek királya, hanem még Jézus is legyen olyan király, amelyet mi gondolunk, hogy szerintünk kellene. Azért, mert jóllaktak. Ötezer ember. Ott a férfiak voltak csak ötezren.

Magát Jézust is megkísértette a Sátán. Ez is azt jelzi, hogy ez nem játék. Mikor kísértette meg Jézust azzal, hogy ne olyan királya legyen, ne olyan Ura, mint amit a Biblia kijelent a messiáskirályról, hogy ki a messiáskirálynak az Ura? Érdekes módon őt is kenyérré változtatod, akkor te leszel a király. Van hatalmad, hiszen Isten Fia vagy. Csak Jézusnak várni kellett a mennyei Atyának a segítségét. Majd amikor az én mennyei Atyám akarja és eldönti, én akkor fogok enni 40 nap után is.

Jelzem, hogy egyszerű hétköznapi esemény és az a kérdés, hogy Jézus, aki a messiáskirály, de mint ember, valóságos Isten és valóságos ember, őbenne nem volt bűn, de „hozzánk hasonlóan megkísértetett mindenben”. Vajon Jézus komolyan veszi, hogy ki az Úr az életében? Pedig ő Isten Fia volt, tehát ő lehetett volna Úr, de mint messiáskirály, ő is hatalom alá vetett ember. Majd nézzük meg a Korinthusi 1. levél 15. részében, milyen gyönyörűen írja le a Szentírásban, az Úr Lelke leírhatja Pállal, hogy Jézus mint Messiás, mint messiáskirály hogyan vállalta, hogy ő alávetett az Istennek, az Atyának.

Még egy példát említek a negatívból. Amikor a hívó embernek nagy hiánya van, nyomorúsága van és egy másik személy ezt megoldja, megoldódik és a személy lesz imádata tárgyává. Valaki nem bírja elhordozni már az egyedüllét terhét, kap egy társat, de nem az Úrtól kapott társként, ajándéknak éli, hanem imádata tárgyává teszi. És máris nem az Úrra figyel, hanem a társam az első. Vagy megtörtént, amikor gyermeket kapott valaki ajándékba vagy gyermekeket. S mivel nagyon hiányoztak, amikor megszülettek, egyszerűen látszott, hogy minden a gyermek körül forog már. Tényleg imádták a gyermeket. Ahelyett, hogy az Úrtól kapott ajándékként hálából örömmel, de az Úr az első és nem a gyermekem.

Ezek nagyon fájó igazságok, amik lehetőségek lehetnek Isten ma élő népe számára is. Nem bálványszobrokat, hanem más módon, de sajnos valósággal nem az Úr az uralkodó, hanem valaki vagy valami más.

Ezért olyan bátorító, hogy amikor a Galata levél 5. részéből idéztem, ahol Pál figyelmezteti a galatákat is, hogy „ti szabadságra hivattatok atyámfiai”, akkor a 13. versben azt is kiemeli, hogy ez a szabadság azt jelenti, hogy tulajdonképpen ti szolgáltok. Szabadok vagytok, mert az Úr uralkodik az életetek fölött és pontosan ezért ezzel a szabadsággal ti szolgáltok: „csak hogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek, sőt szeretettel szolgáljatok egymásnak”, „mert ti szabadságra hivattatok atyámfiai”. „Szeretettel szolgáljatok”.

Milyen, amikor az Úr uralkodik az ő népe fölött? Olyan, amilyennek Gedeon itt kijelentette: „Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok. Az Úr uralkodik ti felettetek!” Gedeonnak ez válasza is, egyfajta hitvallás. Leleplezi a nép bűnét, ugyanakkor Isten hűségét emeli ki. A sok negatív példát kellett mondani, hogy érthessük, hogy a mai világban minket is, pasaréti hívó népet és hívó embereket kísérthet a kísértő bármilyen formában, de az Úr hűsége azt mutatja, hogy ő tényleg uralkodik az ő népe fölött. Akkor is uralkodik a népe fölött, amikor éppen az ő népe az ellenkezőjét teszi. Most éppen azt mondják, hogy ne az Úr uralkodjon, hanem Gedeon. De akkor ott van Gedeon a helyén és tisztázza a népe számára, hogy az Úr uralkodik ti felettetek.

Ez mindenképpen bátorítás. Az Isten hűségének a kiemelése. Ez az Úr szabadított meg titeket, ezért uralkodik most is fölöttetek. A szabadítást nem Gedeon végezte el, hanem az Úr. „Fegyverre! Az Úrért és Gedeonért!” Isten a szabadítás munká-

AZ ÚR URALKODIK TI FELETTETEK

jának a cselekvője, alanya és még a szabadítás módjának, ahogyan Isten az ő népét megszabadította, ez is tipikusan isteni: lehetetlen helyzetben mutatja meg, hogy mire képes ő a maga dicsőségéért. Gedeon csak eszköz.

A 28. versben hallottuk már, hogy nemcsak a szabadításkor hatalmas uralkodó az Úr népe fölött, hanem a szabadítás után is: „és megnyugodott a föld negyven eszten-deig Gedeon idejében”. Hűsége a szabadítás után is látszik egyértelműen, világosan.

Aztán abban is látszott, ahogyan készítette a választott királyát. Gedeon után már nem sok év, évtized telik el és megszületett a kicsi Dávid. Nem tudom, emlékszünk-e, hogy hányadik gyermek volt Dávid a családban? Mert ha nyolcra gondoltunk, akkor helyes. Hét bátyja volt, ő a legkisebb. Emlékszünk, hogy Gedeon is a legkisebb Manassé törzsében. Dávid is a legkisebb, de ő az Úr választottja. Ő fogja képviselni a királytörvényben leírtak szerinti uralkodását Istennek. Királyi törvény szerint uralkodik az Úr. És amikor Dávid színre lépett, újra emeljük ki, először még csak titokban lehetett király úgymond, Saul éppen ezért ölni is akarta őt, de a végén mégiscsak Dávid lett a király. Aztán jött Salamon is.

Mit is mondott a lator a kereszten Jézusnak? „Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljössz a te országodban!” Jézus, a Dávid fia. Itt azt mondta Gedeon: „Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok.” Isten viszont mondhatta: az én Fiam viszont fog, mert ő a messiásfiú, király. Egy lator pedig a kereszten felismeri Jézusban ezt a messiáskirályt. És azt mondja, hogy: „Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljössz a te országodban!” Jézus meg azt mondja neki: figyelj, nemcsak valamikor majd a jövőben, hanem én már ma fogok neked valamit adni mint messiáskirály, együtt leszünk a paradicsomban, ott leszel velem.

Mert a messiáskirály az nem azért jött, hogy uralkodjon, illetve azért jött, hogy az Úr uralmát megvalósítsa. Csak a megváltó mű miatt mit csinált? Épp olvastuk Márk evangéliumában a 10. rész 45. versében: „Mert az embernek Fia sem azért jött...” Hogy is van a folytatás? „...hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.” „Az Úr uralkodik ti felettetek” – akkor van messiáskirály, aki a kereszten függ. S még a latornak is azt mondhatja: „még ma velem leszel a paradicsomban”, mert én meg fogok halni megváltó halállal és rád is érvényes ez.

Mivel Jézus lelki uralma megvalósul, a thesszalónikai gyülekezetben voltak olyanok, akik azt mondták, hogy mi annyira várjuk Jézus eljövetelét és olyan közelinek érezzük, hogy nem is akarunk dolgozni, inkább készülünk, hogy jöjjön Jézus vissza, hiszen pár nap múlva megérkezik, szeretnénk szentek lenni, készen lenni, nem dolgozunk. Az Úr Lelke pedig azt mondja nekik: ez így nem jó, „aki nem akar dolgozni, ne is egyék”, hanem dolgozzatok csak, menjetek a munkahelyetekre, végezzétek a hétköznapi feladatokat, mert az Úr uralkodik. S ha eljön Jézus, akkor a munkában talál, amit éppen aznap csináltok. Akkor az a munkátok. Nem a semmittevés, ülni és várni Jézust dicsőségesen vissza.

A lator nem tudott már dolgozni a földön. Ő csak pár órát élhetett megtért emberként, mi meg éveket, évtizedeket kaptunk és kapunk az Úrtól, hogy az ő uralma a földön, ahogy megvalósul a szolgálatban. Mi is szolgálhatunk. Ahol az Úr uralkodik, ott az övéi királyok és királyfiak, királylányok, de szolgálnak, ahogy a királyunk is szolgál.

Jézus Krisztusnak a messiási királysága békességet hoz erre a földre. Lelki uralom, ezért lehet békesség ezen a földön is már. Pedig vannak háborúk. Még Isten népe életében is lehetnek harcok, de Jézus, ha uralkodik mint messiáskirály, mert az

Úr általa uralkodik ma is, békesség. Mert a békesség az nemcsak fizikai, hanem lelki értelemben is megvalósulhat. De természetesen fizikai módon is. Mert ha ő úgy dönt, akkor békét ad fizikai módon is, akkor béke lesz bárhol.

Azzal fejezzük be a magyarázatot, hogy ebben a földi életben igaz ránk is: „Az Úr uralkodik ti felettetek!” Mivel pedig fölöttünk uralkodik, ezért uralkodik a világ fölött is az ő népe érdekében. Uralkodik az Úr fölötted, a házasságod fölött, a családi életed fölött, a gyülekezeted fölött, az egész világ fölött. Mindent ebben a földi életben az ő uralma határoz meg. És mi eszerint élhetjük az életünket és eszerint lehetünk áldássá ebben a világban. Nemcsak a tanítványokat küldi Jézus, hanem bennünket is ebbe a világba: menjetek, tegyetek tanúbizonyságot arról, ki uralkodik ebben a világban, ki uralkodik az Isten népe fölött. Mert amikor eljön Jézus, akkor már az elveszettek nem térhetnek meg. De addig igen. De amikor eljön Jézus, akkor kiteljesedik az Isten országa dicsősége, akkor már semmi nem lesz, ami az ő uralmával szembemehet még itt a földön, mert ilyen körülmények között ezt az Úr eltűri, de akkor is uralkodik fölötte. De ha eljön a mennyei dicsőség, ott már minden bűn-, hamisságmentesen, ott már nem lesz az ellenség, már csak az Úr népe tökéletesen, mert Jézus uralkodik, mert a Szentháromság Isten uralkodik.

Az ézsaiási prófécia ezért volt fontos a köszöntésben, hogy Isten uralma, Jézus uralma: „Ímé, az Úr Isten jó hatalommal, és karja uralkodik! [...] Mint pásztor, nyáját úgy legelteti, karjára gyűjti a bárányokat és ölében hordozza, a szoptatókat szelíden vezeti.” Tudja, hogy az övéi milyen életet élnek a földön, ha kell, úgy uralkodik hatalmasan, hogy az övéit karjába veszi, hogy jelezze: itt vagytok, vigyázzok rátok, én így uralkodom. Ebben a földi életben így mutatja az Úr a jelenléte közelségét, az örökkévalóságban pedig dicsőségesen, hatalmasan, Királyok Királyaként, mindenható Istenként.

Hiszed-e, hogy az Úr uralkodik fölötted? A házasságod, a családotod, a gyülekezeted, a néped fölött és az egész világ fölött.

Imádkozzunk!

Magasztalunk azért, mennyei Édesatyánk, hogy már az ószövetségi időkben is voltak mindig olyanok, akik hűségesek maradtak hozzád akkor is, amikor kritikus volt a helyzet, nagy volt a kísértés számukra is. Hálásak vagyunk, hogy Gedeon is ilyen hithős lehetett.

Köszönjük, hogy amit ő ott megfogalmazott, az nekünk bátorító, vigasztaló kijelentés: „Az Úr uralkodik ti felettetek!” Áldunk, Urunk, hogy ez igaz. Sőt mi már a megváltó mű után lehetünk, ami elvégeztetett. Imádunk, hogy az Úr Jézus mennybement Krisztusként uralkodik mint Királyok királya.

Magasztalunk azért is, hogy még mindig menteni akarod az elveszetteket. Köszönjük, hogy mi is ezért is lehetünk e földi életben itt a gyülekezetben is, hogy rajtunk keresztül is jelenthesd ki a téged nem ismerőknek, milyen a te uralmadhoz tartozni. Add, hogy akik ismernek bennünket, éppen ezért láthassák ezt, hogy védelem alatt vagyunk, boldogok vagyunk, örvendezünk, mert még a bajok idején is tudjuk, hogy az Úr uralkodik.

Bocsásd meg, ha nem ilyen volt az életünk, nem jó bizonyágot tettünk. Mint gyülekezeti közösség is szeretnénk komolyan venni, Urunk, hogy te uralkodj fölöttünk.

Imádkozunk azokért a testvéreinkért, akik gyógyulásra várnak, életük megoldására, talán évek vagy évtizedek óta imádkoznak is valamiért vagy valakiért. Köszön-

AZ ÚR URALKODIK TI FELETTETEK

jük, hogy a te hatalmad, a te szereteted, könyörületed, uralkodói mivoltod biztosíték arra, hogy megadod a kéréseinket akaratom szerint. És úgy adod meg, hogy te maradsz a király. Köszönjük, hogy nem kell az ószövetségi nép hibájába, bűnébe esnünk.

Azt is köszönjük, neked, hogy ezzel a reménységgel imádkozhatunk a világi vezetőkért is. Urunk, mi mindig akarunk is imádkozni, hiszen parancsoltad az igében számunkra, de a mostani bátorító üzenet miatt is kérjük, hogy adj hívó vezetőket. Add, hogy a vezetőink is lehessenek a te uralmad alatt és így hozzanak jó döntéseket, legyenek áldássá népünknek.

Köszönjük, hogy ezzel a reménységgel kérhetünk békességet Kárpátalján fizikailag és lelkileg egyaránt. Kérünk arra, hogy az Erdélyben levő bajokat, problémákat is orvosold.

Kérünk, hogy az egyházi vezetőink is olyanok legyenek, akik szolgálnak. Mi is bármilyen munkahelyi helyzetben vezetők vagyunk, szeretnénk szolgálni, dicsőségre élni, a te uralmadat megélni alázattal, hűséggel.

Hallgasd meg, a mi imádságunkat, mennyei Edesatyánk, Jézus érdeméért.

Ámen.

398. ének

Hatton J., 1793.

Úr lesz a Jé-zus min-de nütt,
Hol csak a nap-nak fé-nye süt,
Úr lesz a mesz-sze ten-ge-rig,
Hol a hold nem fogy s nem te-lik.

2. Őneki mondjunk hő imát, Díszítsük azzal homlokát, Jó illat légyen szent neve, Minden napon dicsérete.

3. Országok, népek és nyelvek, Ő dicsőségét zengjétek, Gyermek hangja hirdesse: Áldott a Jézus szent neve!

4. Ő királysága hő áldás, Ott van a felszabadulás, Fáradtak ott megnyugszanak, Ínségesek megáldatnak.

5. Minden teremtés dicsérje, A Király Krisztust tisztelje; Angyali ének zengjen fenn, S mind e föld mondja rá: Ámen.

Watts Izsák, 1713.